

ETHNO-LORE XXXI.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
NÉPRAJZTUDOMÁNYI INTÉZETÉNEK ÉVKÖNYVEI

Főszerkesztő: ORTUTAY GYULA
(NÉPI KULTÚRA – NÉPI TÁRSADALOM címmel)

- I. kötet – 1968. Szerkesztő: Diószegi Vilmos
II–III. kötet – 1969. Szerkesztő: Diószegi Vilmos
IV. kötet – 1970. Szerkesztő: Diószegi Vilmos
V–VI. kötet – 1971. Szerkesztő: Diószegi Vilmos
Összeállította: Kósa László
VII. kötet – 1973. Szerkesztő: Diószegi Vilmos
Összeállították: Istvánovits Márton és Kósa László
VIII. kötet – 1975. Szerkesztő: Kósa László
IX. kötet – 1977. Szerkesztő: Kósa László
X. kötet – 1977. Szerkesztő: Kósa László
XI–XII. kötet – 1980. Szerkesztő: Kósa László

Főszerkesztő: BODROGI TIBOR
XIII. kötet – 1983. Szerkesztő: Kósa László
XIV. kötet – 1987. Szerkesztő: Kósa László
Technikai szerkesztő: Niedermüller Péter

Főszerkesztő: PALÁDI-KOVÁCS ATTILA
XV. kötet – 1990. Szerkesztő: Niedermüller Péter
XVI. kötet – 1991. Szerkesztő: Niedermüller Péter és Sárkány Mihály
XVII. kötet – 1993. Szerkesztő: Szilágyi Miklós
XVIII. kötet – 1995. Szerkesztő: Szilágyi Miklós
XIX. kötet – 1998. Szerkesztő: Szilágyi Miklós
XX. kötet – 2001. Szerkesztő: Szilágyi Miklós
XXI. kötet – 2003. Szerkesztő: Vargyas Gábor

Főszerkesztő: HOPPÁL MIHÁLY
(ETHNO-LORE címmel)
XXII. kötet – 2005. Szerkesztő: Vargyas Gábor
A szerkesztő munkatársa: Berta Péter
XXIII. kötet – 2006. Szerkesztő: Vargyas Gábor
A szerkesztő munkatársa: Berta Péter
XXIV. kötet – 2007. Szerkesztő: Vargyas Gábor és Berta Péter
XXV. kötet – 2008. Szerkesztő: Vargyas Gábor és Berta Péter
XXVI. kötet – 2009. Szerkesztő: Berta Péter

Főszerkesztő: BALOGH BALÁZS
XXVII. – 2010. Szerkesztő: Berta Péter
XXVIII. – 2011. Szerkesztő: Ispán Ágota Lídia és Magyar Zoltán
XXIX. – 2012. Szerkesztő: Bati Anikó – Sárkány Mihály
A szerkesztő munkatársa: Vargha Katalin
(Kiadja az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont)
XXX. – 2013. Szerkesztő: Berta Péter – Ispán Ágota Lídia – Magyar Zoltán – Szemerkenyi Ágnes
XXXI. – 2014. Szerkesztő: Ispán Ágota Lídia – Magyar Zoltán

ETHNO-LORE

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
NÉPRAJZTUDOMÁNYI INTÉZETÉNEK ÉVKÖNYVE
XXXI.

FŐSZERKESZTŐ
BALOGH BALÁZS

SZERKESZTETTE
ISPÁN ÁGOTA LÍDIA – MAGYAR ZOLTÁN

Magyar Tudományos Akadémia
Bölcsészettudományi
Kutatóközpont

BUDAPEST, 2014

Megjelent a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával

ISSN 1787-9396

Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont
1014 Budapest, Országház u. 30.
www.etnologia.mta.hu

Első magyar nyelvű kiadás: 2014

© MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budapest 2014

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a nyilvános előadás,
a rádió- és televízióadás, valamint a fordítás jogát,
az egyes fejezeteket illetően is.

A kiadásért felelős: az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont főigazgatója.

Borítóterv: Kaszta Mónika

A címlapon Nagy Károly Zsolt fotója (A „Szeretethíd” református önkéntesei közterületet
takarítanak Budapesten, 2013), a hátsó borítón Bági Anikó felvétele (Iskolai menza
Budapesten: a reggeli maradéka, 2014) látható.

A fordítás Gulyás Judit munkája.
A tördelés Fancsek Krisztina munkája.

A nyomdai munkálatokat a
Prime Rate Kft. végezte.
Felelős vezető: Dr. Tomcsányi Péter

Budapest 2014
Printed in Hungary

TARTALOM

TÁRSADALOMNÉPRAJZI KUTATÁSOK A 21. SZÁZAD ELEJÉN – KÉRDÉSFELVETÉSEK, MEGKÖZELÍTÉSEK ÉS A TÁRSADALMI HASZNOSULÁS PERSPEKTÍVÁI

NAGY KÁROLY ZSOLT	
„Református magyar vagyok...” Vallási kisebbség, felekezeti kultúra, nemzeti identitás összefüggései a magyar reformátusok között. Előzetes kérdések és feltevések egy kérdőíves kutatás kapcsán	7
LŐRINCZI TÜNDE	
Alulról építkező etnikai mobilizáció egy budapesti roma gyülekezetben	71
SZILÁGYI LEVENTE	
Párválasztási preferenciák a magyar-román határ által elválasztott két sváb településen, Csanáloson és Vállajon az 1825-től 1944-ig terjedő időszakban	123
ISPÁN ÁGOTA LÍDIA	
„Ha nem segítenek Kádárnak írunk!” A Népi Ellenőrzési Bizottsághoz írt közérdekű bejelentések és panaszlevelek	145
BÁTI ANIKÓ	
Paradicsomlevestől a fürjtojásig. A gyermekétkeztetés néprajzi vizsgálata budapesti példa nyomán	201
JUHÁSZ KATALIN	
Termál- és ökoturizmus-koncepciók Gyomaendrődön. A társadalomtudományi kutatás lehetőségei egy város versenyképességének javításában	261
TURAI TÜNDE	
Időseket gondozó kelet- és közép-európai nők diskurzusa transznacionális életükről	311
BABAI DÁNIEL	
„Azt nem lehet elmondani, mennyi szép színű virág van, egyik szebb a másiknál...” Gazdasági és társadalmi változások hatása a hagyományos gyimesi gyepgazdálkodásra	339
MÉSZÁROS CSABA	
Klímaváltozás antropológiai szempontból. Örökké fagyott talaj és nagyjóság-tartás Jakutiában	379
MÁTÉ ZSUZSANNA	
Utalások és kimondások a táncszókban. A szerelem és a szexualitás nyelvi kifejezésének példái	405
A KUTATÓINTÉZET MUNKATÁRSAI ÁLTAL ÍRT VAGY SZERKESZTETT, 2013-BAN MEGJELENT KÖNYVEK	423

TABLE OF CONTENTS

SOCIAL ETHNOGRAPHIC RESEARCHES AT THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY: PROBLEMS, APPROACHES AND THE PERSPECTIVES OF THE USE AND IMPACT OF SOCIAL SCIENCES

KÁROLY ZSOLT NAGY “I am a Calvinist Hungarian...” Religious minority, denominational culture and national identity among Calvinist Hungarians: Preliminary questions and assumptions of a questionnaire-based survey	7
TÜNDE LÓRINCZI Down-to-top ethnic mobilisation in a Roma congregation in Budapest	71
LEVENTE SZILÁGYI Marital preferences in Csanálos and Vállaj, two ethnic German villages separated by the Hungarian-Romanian state border, between 1825 and 1944	123
ÁGOTA LÍDIA ISPÁN “If you don’t help, we’ll write to János Kádár!” Public interest reports and letters of complaint addressed to the People’s Monitoring Committee in the Socialist era	145
ANIKÓ BÁTI From tomato soup to quail egg: An ethnographic study of children’s nutrition in Budapest	201
KATALIN JUHÁSZ Concepts of spa- and eco-tourism in Gyomaendrőd. The contribution of social sciences to the improvement of competitiveness of the town	261
TÜNDE TURAI The discourses of East-Central European women assisting elderly persons as personal care attenders about their transnational lives	311
DÁNIEL BABAI “It is impossible to tell what a lot of fine coloured flowers are here; all are beautiful...” The impact of economic and social changes on traditional grassland management in Ghimeș	339
CSABA MÉSZÁROS Climate change from an anthropological perspective. Permafrost soil and cattle economy in Yakutia	379
ZSUZSANNA MÁTÉ References and utterances in dance rhymes. Expression of love and sexuality	405
BOOKS PUBLISHED IN 2013 WRITTEN OR EDITED BY RESEARCHERS OF THE INSTITUTE OF ETHNOLOGY	423